

LIKABEHANDLINGSPLAN

Luspengymnasiet 2010/11

Innehållsförteckning

Målsättning.....	3
Till dig som elev.....	3
Till dig som förälder/vårdnadshavare	3
Utvärdering av uppsatta mål läsåret 2009/2010.....	3
Målsättning läsåret 2010/2011	4
Lagstiftning	5
Ansvarsfördelning	5
Förebyggande arbete	6
Kartläggning.....	8
Dokumentation.....	8
Kvalitetssäkring.....	9

Bilagor

Bilaga 1 – Definition av begrepp

Bilaga 2 – Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Bilaga 3 – Rapportering av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Bilaga 4 – Enkät likabehandling läsåret 2010/2011

Målsättning

Ingen form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska förekomma på Luspengymnasiet.

Luspengymnasiet tolererar inte någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Målsättningen är att skapa en verksamhet som präglas av respekt för allas lika värde, empati och engagemang. Elever och personal ska känna sig trygga på vår skola.

Till dig som elev

Luspengymnasiets ambition är att alla elever/ungdomar ska trivas och känna samhörighet med varandra och med skolans personal. Detta är viktiga förutsättningar för att en god inläring och en positiv utveckling ska vara möjlig.

Om Du som elev upplever dig utsatt för diskriminering, trakasserier, våld, hot eller kränkande behandling, vill vi att Du snarast kontaktar någon på skolan som Du känner förtroende för. Det kan vara din handledare eller någon annan vuxen, men det kan också vara en annan elev. Om Du känner till att någon annan blir utsatt är det också viktigt att Du berättar detta.

Till dig som förälder/vårdnadshavare

Misstänker Du att ditt barn eller att någon annan elev utsätts för diskriminering, trakasserier, våld, hot eller kränkande behandling, vill vi att Du kontaktar ditt barns handledare eller skolans rektor.

Det kan hända att det är ditt barn som utsätter ett annat för kränkande behandling. En sådan situation kan vara svår att ta till sig och hantera, men det är viktigt att något görs för att stoppa handlingen. Om Du misstänker att ditt barn utsätter andra ber vi dig som förälder att agera genom att prata med ditt barn och kontakta skolan.

Utvärdering av målen läsåret 2009/2010

- Luspengymnasiets likabehandlingsplan ska vara tillgänglig för samtliga berörda; elever, vårdnadshavare och personal.
Likabehandlingsplanen lades till i Luspengymnasiets personalpärm på nätverket så snart den godkännts av Fritids-, Kultur- och Utbildningsnämnden ht 2009. På hemsidan finns planen tillgänglig fr.o.m. sep 2010.
- Elever, vårdnadshavare och personal ska ha kännedom om likabehandlingsplanen och dess innehåll.
Beslut fattades om att elever och vårdnadshavare skulle få information om samt möjlighet att diskutera och ge synpunkter på planen och dess innehåll under utvecklingssamtalen. Detta har inte genomförts fullt ut. Här behövs bättre förankring hos personalen och troligtvis ett gemensamt arbetsdokument att utgå ifrån. Likabehandlingsplanen togs inte

upp på höstterminens föräldramöte 2010-09-28 vilket är en brist. Planen bör vara en stående punkt under detta och liknande möten.

- Elever och personal ska förbättra sina kunskaper om vad begreppen diskriminering, trakasserier och kränkande behandling innebär.
Under läsåret 2009/2010 planerade ledningsgruppen gemensam kompetensutveckling kring likabehandling för skolans personal: Barn och elevombudsmannen inledde läsåret med en föreläsning och senare genomfördes en pedagogisk afton med temat "Etik". Ytterligare gemensam kompetensutveckling i ämnet var planerad, men uteblev. Under temadagarna "Ung i dag" genomfördes miniföreläsningar där elever och personal fick ta del av ensamkommande flyktingungdomars berättelser.
- Alla elever ska veta var de kan vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Detta gäller även vid kännedom om annan elev som utsatts.
Samtliga elever har under handledarsamtalen fått information om detta.
- Personalen ska vara väl insatt i de rutiner och den arbetsgång som gäller när en elev på något vis upplever sig diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.
Rutiner och arbetsgång har reviderats och förankrats i arbetslagen. Däremot finns brister vad gäller information till nyanställd personal, vikarier och extern personal. De har inte fått aktuell information om skolans likabehandlingsplan och gällande rutiner.
- Verksamhetens kartläggningsarbete gällande likabehandling ska förbättras och tydliggöras.
Den enkät som genomfördes läsåret 2009/2010 har bearbetats och kommer att genomföras under oktober 2010. Vid samma tillfälle ges information om aktuella begrepp. Under föregående läsår saknades ett elevråd på skolan. Under inledningen av ht 2010 har ett elevråd bildats och en fadder bland personalen utsetts. Samtal har förts kring kartläggningsarbetet där det bl.a. diskuterats om Friends kan bistå med sin kompetens. Frågor kring trivsel och trygghet är självklara punkter under handlednings- och utvecklingssamtalen med eleverna.

Målsättning läsåret 2010/2011

- Att skolans elever och deras vårdnadshavare i större utsträckning ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen.
- Under utvecklingssamtalen med eleverna ska frågor om likabehandling, trivsel, trygghet och delaktighet vara obligatoriska.
- All personal ska känna till skolans likabehandlingsplan och de rutiner som gäller.
- Likabehandlingsplanen ska i större utsträckning bli ett levande dokument.

Åtgärder läsåret 2010/2011

1. Personalen bildar en arbetsgrupp med fokus på likabehandling. Gruppen genomför regelbundna träffar och arbetar fortlöpande med frågor kring likabehandling. Elever och vårdnadshavare bjuds in och träffarna kan genomföras utifrån olika teman och inriktningar.
Ansvarig: rektor och personal ansvarig för likabehandlingsgruppen
2. Ett gemensamt dokument med konkreta punkter gällande elevernas uppfattning om likabehandling, trivsel, trygghet och delaktighet på skolan utarbetas. Dokumentet används som stöd under utvecklingssamtalen.
Ansvarig: rektor och ansvarig personal
3. En lathund över dokument och rutiner som ska tas upp med personalen varje läsår utarbetas. Det är viktigt att nyanställda, vikarier och extern personal får samma information. I lathunden ska bl.a. information om krisplan, elevvårdsplan, likabehandlingsplan, utrymningsplan och rådande sekretess ingå.
Ansvarig: rektor
4. Luspengymnasiets ledningsgrupp har ett särskilt ansvar för att likabehandlingsplanen kontinuerligt tas upp, synliggörs och diskuteras i olika forum. De är också ansvariga för att planen utvärderas.
Ansvarig: ledningsgruppen

Lagstiftning

Bestämmelser om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling återfinns i Skollagen 2010, 6 kap. 2 § och i Diskrimineringslagen 2008:567. Förutom FN:s barnkonvention, Arbetsmiljölagen och Läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, har skolan dessa två lagar att ta hänsyn till i arbetet för att garantera eleverna skydd mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. För definition av aktuella begrepp se bilaga 1.

En skärpning i.o.m. 2009 års lagstiftning innebär att skolan årligen ska upprätta en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling. Dessa två planer kan sammanföras i en gemensam plan. Skärpningen innebär också att skolan (huvudmannen/rector) är skyldig att utreda och vidta åtgärder kring uppgivna trakasserier eller kränkningar.

Ansvarsfördelning

Alla; elever, vårdnadshavare och personal, har ett gemensamt ansvar för att verksamheten ska nå de uppsatta målen. Detta kan beskrivas utförligare genom:

Skolledningen – har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, efterlevs och utvärderas. En huvudman/rector som får kännedom om att någon utsatts för trakasserier eller kränkande behandling har utredningsskyldighet. Skyldigheten att utreda träder in så snart någon i verksamheten får kännedom om att en elev utsatts. Inga bevis krävs för att påbörja en utredning.

Skolledningen ansvarar för att personalen görs delaktiga och kontinuerligt utbildas i ämnet. All personal (gäller även externa lärare, bespisning, lokalvård, vaktmästeri etc.) ska ha kännedom om likabehandlingsplanen.

Personalen – Enligt Lpf 94, Läroplan för de frivilliga skolformerna, ska alla som arbetar i skolan:

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i arbetet med eleverna verka för solidaritet med eftersatta grupper både i och utanför vårt land,
- aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper.

Utöver detta ska lärarna:

- klargöra det svenska samhällets grundläggande värden och med eleverna diskutera konflikter mellan dessa värden och faktisk verklighet,
- öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa,
- klargöra skolans normer och hur dessa är en grund för arbetet samt tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen,
- uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling och
- visa respekt för den enskilda eleven och i det vardagliga arbetet ha ett demokratiskt förhållningssätt

Vårdnadshavarna – har ett stort ansvar. Om både hem och skola tar avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på ungdomarna/eleverna. Prata med ungdomarna om kränkande behandling, om det förekommer och om deras uppfattning! Ta kontakt med skolan om ditt barn berättar att någon är utsatt! Tillsammans kan hem och skola arbeta för att skapa en verksamhet där alla känner sig trygga.

Eleverna – har ett mycket stort ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till att goda relationer skapas med både personal och andra elever. Eleverna förutsätts ta del av skolans värdegrund och agera utifrån denna.

Förebyggande arbete

Luspengymnasiet arbetar för att alla, elever och personal, ska känna sig trygga och respekterade. Skolans värdegrund symboliseras genom "Luspenblomman", en gemensam bild av den anda som personalen vill ska genomsyra verksamheten. Blommans kronblad står för respekt, trygghet, struktur, samarbete, solidaritet, helhetssyn, nyfikenhet, initiativkraft, självständighet, kamratskap och kreativitet. Det förebyggande arbetet sker på olika nivåer:

Organisationsnivå

- Kompetensutveckling planeras och genomförs utifrån ett likabehandlingsperspektiv på samtliga nivåer; organisations-, grupp- och individnivå.

- Årligen genomförs kartläggning av elevernas och personalens trygghet och trivsel på skolan.
- Arbets- och praktikplatser, där eleverna genomför APU, ska få information om skolans likabehandlingsplan. Under APU:n arbetar eleverna med frågor kring likabehandling bl.a. i kursen ”Arbetsmiljö och säkerhet”.
- Luspengymnasiet har ett lokalt elevhälsoteam, EHG, som består av rektor, kurator, skolsköterska, SYV, specialpedagog och arbetslagsrepresentanter.
- Skolan arbetar för att indirekt diskriminering inte ska ske. Det kan exempelvis vara tillgång av kompensatoriska hjälpmedel, anpassad kost, schematekniska åtgärder m.m.
- Luspengymnasiet har utarbetade regler för datoranvändning. Datorreglerna undertecknas av elev och vårdnadshavare det läsår eleven börjar på skolan.
- Undervisande lärare kommer tillsammans med respektive klass överens om vilka regler som ska gälla för varje enskild kurs.
- Genomförande av gemensamma teman, projekt, idrottsdagar och trivselfrämjande aktiviteter för samtliga årskurser och personal bidrar till ”Luspenandan”.
- Skolan arbetar för att det ska finnas personal i elevkaféet under skoltid.
- Luspengymnasiet har en vänort, Zywiec i södra Polen.

Gruppenivå

- Arbetslagen har återkommande diskussioner om hur skolans strukturer och arbetsätt gynnar eller försvårar demokratiska och jämlika relationer.
- Planerade samtal förs med olika elevgrupper ex. elevrådet utifrån ett likabehandlingsperspektiv.
- För att skapa samhörighet och gemenskap prioriteras inskolningsarbetet, bl.a. Luspen Adventure och överlevnadstema, med årskurs 1 under de inledande veckorna av höstterminen.
- Eleverna ges många tillfällen till samarbete och grupparbeten i ”vardagsarbetet” på skolan. Elevernas delaktighet och initiativförmåga uppmuntras bl.a. genom medverkan i olika grupper ex. elevråd och skolans idrottsförening.
- Samtliga elever ska under sin tid på Luspengymnasiet delta i arbeten och aktiviteter som främjar empati och utveckling av demokratiska värderingar samt motverkar främlingsfientlighet.
- Tillsammans med eleverna diskuterar och utvärderar undervisande lärare regelbundet arbetsmiljön i de olika grupperingarna/klasserna.
- Skolans lärare försöker lära känna alla elever, inte enbart de elever man själv undervisar eller som ingår i arbetslaget.
- Skolsköterskan erbjuder alla elever ett hälsobesök när de påbörjar sin utbildning. Elever som har specialidrott genomgår en mer omfattande hälsoundersökning. Vårdnadshavare informeras i båda fallen.
- I kurserna Idrott och hälsa A och B genomförs en hälsoprofil med samtliga elever.

Individnivå

- Alla, personal och elever, ska veta var de kan vända sig om de upplever sig kränkta eller på något annat vis illa behandlade/bemötta. Skolans likabehandlingsplan ska vara känd av varje individ.
- Lärarna samtalar regelbundet med sina handledarelever och deras vårdnadshavare. Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin. I de olika samtalen diskuteras hur elev och vårdnadshavare upplever skolsituationen både socialt och kunskapsmässigt.
- Utifrån skolsköterskans kartläggning erbjuds eleverna individuell rådgivning om ex. fysisk aktivitet, kost och sömn.
- Skolan arbetar för att alla samtal ska vara ”goda samtal” d.v.s. präglas av respekt för den enskilde och allas lika värde.
- All personal har ansvar att reagera och ingripa när man upptäcker elever som bråkar eller på något vis kränker varandra.

Kartläggning

Vid all kartläggning är det viktigt att dokumentera såväl behov som åtgärder. Kartläggningen på skolan sker bl.a. genom:

- Utvecklingssamtal genomförs terminsvis med alla elever. Frågor utifrån ett likabehandlingsperspektiv är obligatoriska liksom frågor om trivsel, trygghet och delaktighet.
- Rektor genomför årligen medarbetar- och uppdragssamtal med all personal.
- Elevrådet genomför regelbundna möten.
- Alla elever och personal besvarar årligen en enkät gällande trivsel och likabehandling. Frågor om likabehandlingsplanen, dess innehåll och tillgänglighet, tas upp samt frågor om förekomst av trakasserier och kränkande behandling.
- Arbetslagen diskuterar och dokumenterar regelbundet upplevda behov. Arbetslagsledaren ansvarar för att informera rektor.
- Skolans lokala elevhälsoteam EHG träffas varannan vecka. Elever, vårdnadshavare, enskilda lärare och arbetslag kan till gruppen anmäla ärenden samt redovisa upplevda behov.
- Elevassistenterna är synliga på nätet och läser regelbundet inlägg på olika communities.

Dokumentation

För att anmälningar om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska kunna utredas och åtgärdas är det viktigt att relevant dokumentation sker. Skolan är skyldig att upprätta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Om en elev känner sig utsatt, kränkt eller diskriminerad, är det skolans skyldighet att utreda och åtgärda. Om utredningen är bristfällig kan skolan bli skadeståndsskyldig.

Kvalitetssäkring

För att säkerställa skolans arbete med likabehandling gäller följande punkter:

- Likabehandlingsplanen är en del av skolans kvalitetsredovisning.
- All utredning om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska dokumenteras utifrån skolans gemensamma mall (se bilaga 3).
- Åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd.
- Utvärdering av likabehandlingsplanen sker årligen på de olika nivåerna; organisation, grupp och individ.
- Nyanställd personal och vikarier informeras om likabehandlingsplanen av rektor eller mentor utifrån skolans introduktionsrutiner.
- Elever, vårdnadshavare och personal ska vara delaktiga i utarbetande och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter och möjligheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering – innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och att det har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

En elev kan anses diskriminerad om den särbehandlas på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder m.m. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskriminering kan förekomma både direkt och indirekt. Ett ex. på **direkt diskriminering** kan vara då en kille nekas tillträde till en viss grupp eller ett program med motiveringen att gruppen redan består av många killar.

Diskriminering kan också ske genom att alla behandlas lika. **Indirekt diskriminering** sker då en bestämmelse som förefaller neutral i verkligheten missgynnar en elev. Ex. om de elever som på grund av religiösa skäl inte kan äta viss mat serveras samma mat som övriga elever.

Kränkande behandling – avser kränkningar av en elevs värdighet som saknar koppling till diskrimineringsgrunderna. Ex. fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, blickar), texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

Trakasserier – innebär kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Med **sexuella trakasserier** avses handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med **mobbning** avser vi upprepade kränkningar över tid från en eller flera personer samt att det i maktförhållandet råder en obalans mellan den som utsätts för kränkningen och den/de som kränker (enl. Dan Olweus definition).

En viktig utgångspunkt är att den som säger sig ha blivit kränkt, alltid måste tas på allvar!

För att skapa en god miljö för klassen är det ibland nödvändigt att tillrättavisa en elev. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

Skolans personal får inte utsätta en elev för *repressalier* (straff eller annan negativ behandling) på grund av att eleven eller vårdnadshavaren anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Den person/elev som upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt berättar detta för någon vuxen i personalen. Anmälan kan även gälla annan person.

Den i personalen som tar emot anmälan ansvarar för att ett första samtal sker, att en första dokumentation görs och att rektor informeras. Samtalet dokumenteras utifrån skolans mall "Dokumentation av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling" (bilaga 3). Rektor har alltid det yttersta ansvaret för ärendet.

Rektor ansvarar för att utredning påbörjas och informerar berörd personal som kan bestå av enskilda personer, grupper ex. arbetslag och EHG eller externa instanser så som polis och socialtjänst. Rektor fattar beslut om vem som ska kontakta och informera elevens vårdnadshavare. Vanligtvis är det handledaren som ansvarar för kontakten med hemmet.

Utredningen syftar till att finna lämpliga åtgärder, vilka ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram eller handlingsplan beroende av ärendets karaktär. Elevens handledare ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som vidtas, vem som ansvarar för genomförande, när uppföljning ska ske och vilka som är delaktiga

Ärendet följs upp och utvärderas utifrån upprättat åtgärdsprogram eller handlingsplan.

Arbetsgången gäller vid rapportering av trakasserier och kränkningar mellan elever, men även vid rapportering av trakasserier och kränkningar mellan personal och elev.

I samtliga led är det mycket viktigt att dokumentation genomförs. Skolans personal ansvarar för att så sker.

Rektor kan när som helst under ärendets gång besluta att kalla till elevvårdskonferens, EVK.

Anmälan till socialtjänst eller polis kan göras i vilket skede som helst. Tillsammans med berörd personal fattar rektor beslut om anmälan ska göras.

Rapportering av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Hänvisning sker till skolans Likabehandlingsplan.

Skolenhet:

Inblandade personers namn och ev. klass:

.....

Vem anmälde/Hur skedde upptäckten?

.....

.....

Händelseförlopp (i korthet):

.....

.....

.....

.....

Vidtagna åtgärder:

.....

.....

Eventuella planerade åtgärder:

.....

Överföring av information sker till:

.....

Personalens/Handledarens underskrift

Datum

Likabehandling

Till dig som handledare: Innan enkäten besvaras är det viktigt att eleverna informeras om Luspen gymnasiets Likabehandlingsplan och betydelsen av de olika begreppen ex. trakasserier och diskriminering (se bilaga 1 i Likabehandlingsplanen).

Till dig som elev: Dina svar och synpunkter är viktiga i vårt arbete för att skolan ska vara en bra arbetsplats. Besvara frågorna så ärligt som möjligt! Under frågorna finns utrymme för dig att skriva egna synpunkter och/eller motivera ditt svar. Gör gärna det ☺

1. Trivs du på skolan? Ja Nej

Trivs du i klassen? Ja Nej

2. Känner du dig trygg under skoltid? Ja Nej

3. Tycker du att Luspen gymnasiet har en bra skolmiljö? Ja Nej

4. Känner du att du kan vara med och påverka:

Skolmiljön Ja Nej

Lektioner Ja Nej

5. Förekommer *diskriminering, trakasserier* eller *kränkande behandling* på Luspengymnasiet?

Ja Nej

Om Ja, i vilken form (Du kan kryssa flera alternativ):

lärare/personal utsätter elev/elever

elev/elever utsätter elev/elever

elev/elever utsätter lärare/personal

lärare/personal utsätter lärare/personal

Om du vill får du gärna ge exempel på hur det kan gå till:

6. Om *diskriminering, trakasserier* eller *kränkande behandling* förekommer, i vilka miljöer/var sker det?

7. Du får veta att en elev/kompis på skolan blir utsatt för *diskriminering, trakasserier* eller *kränkande behandling* (det kan även vara du själv som blir utsatt). Vet du hur du kan/ska göra för att få hjälp?

Ja

Nej

Om Ja, hur gör du: _____

8. Här kan Du skriva sånt som kan vara bra för oss i personalen att tänka på när vi arbetar med Likabehandling på skolan. Du får gärna komma med förslag på hur du skulle vilja att det fungerade på skolan eller sånt du skulle vilja ändra på. Du får gärna skriva vem du är så att vi kan kontakta dig senare!

Tack för din medverkan!